

انواع مواد مخدر و اثرات آن را بشناسید

مواد مخدر به آن دسته از ترکیبات شیمیایی گفته می‌شود که مصرف آنها باعث دگرگونی در سطح هوشیاری و عملکرد مغز شود. اعتیاد بحرانی است که این روزها برای بسیاری از ما عادی شده است. شاید به خاطر گسترش روزافزون آن و یا شاید به خاطر نا اُمیدی ما از مبارزه درست و موثر با این بحران. اما واقعیت این است که اعتیاد همچون حیوانی درنده هر روز بسیاری از هموعان ما را به کام خود می‌برد. آثار اعتیاد و انواع مختلف مواد مخدر، به سرعت رو به گسترش است و بسیاری از این مواد جدید، آثار سوء جسمی و روانی غیر قابل بازگشتی دارند. امروزه مصرف مواد مخدر تبدیل به یکی از مشکلات و در واقع معضلات در کشورهای دنیا شده است و بد نیست که معروف‌ترین مواد مخدر مصرفی و اثراتی که بر انسان‌ها دارند را بشناسیم تا درک بهتری از این معضل داشته باشیم. به طور کلی مواد مخدر را به چهار گروه اصلی تقسیم می‌کنند:

- ۱) **کاهش دهنده depressant**
مواد مخدری که واکنش‌های مغز را آهسته می‌کند.
اثرات: کم شدن سرعت تنفس و ضربان قلب - کم شدن فشار خون - خواب آور (هروئین، تریاک، مورفین)
۲) **محرك stimulant**
مواد مخدری که به سیستم عصبی بدن سرعت می‌بخشد.
اثرات: بیشتر شدن سرعت تنفس و ضربان قلب، بیشتر شدن فشار خون، جلوگیری از خواب (کوکائین- نیکوتین)
۳) **توهمزها hallucinogen**
مواد مخدری که باعث حالت‌هایی مثل هذیان می‌شود.
اثرات: از دست دادن حافظه، لرزش، حالت استفراغ و عوض شدن اخلاق (PCP- LSD)
۴) **استنشاقی inhalant**
مواد مخدری که از طریق استنشاق استفاده می‌شود.
اثرات: آهسته شدن فرآیند مغز، بیشتر شدن ضربان قلب و سردرد (ماری‌جوانا)

انواع مواد مخدر:

- **حشیش (CANNABIS)**
یکی از انواع مواد مخدر است که به صورت تکه‌های جامد، از ریزن گیاه شاهدانه می‌شود، قهوه‌ها و پیا مشکی است.
خطرات کوتاه مدت مصرف حشیش: احساس سردرگمی، اضطراب، هراس، بدگمانی، توانایی یادگیری کاهش می‌یابد، هماهنگی حرکات مختل می‌شود.
خطرات دراز مدت مصرف حشیش: پارانوئید، اسکیزوفرنی، جنون، روانپریشی، افسردگی و اضطراب، استعمال آن همراه با سیگار سبب آسیب جدی به ریه‌ها می‌گردد.

هروئین دارد. تریاک از گیاهی به نام کونکاز یا خشخاش گرفته می‌شود. با مصرف تریاک ابتدا نوعی خوشحالی زودگذر به شخص دست می‌دهد. پس از آن مرحله منفی آغاز می‌شود که فرد را به مصرف مجدد تریاک وامی‌دارد. حرکات ارادی متعادل پس از مرحله اول کند می‌شود و شخص نسبت به امور بی‌تفاوت می‌شود. مصرف تریاک می‌تواند باعث مسمومیت حاد و مزمن شود.

اما آنچه قابل توجه است این است که براساس تحقیقات سرعته مسمومیت در انواع مواد مخدر متفاوت است.

۱۰ تاثیر مضر و مهم مواد مخدر بر بدن

- ۱) **تأثیر بر ظاهر بدن:** بسته به داروی مخدر مصرفی، وزن فرد متعادل ممکن است طی زمان کوتاهی به طور غیرطبیعی افزایش و یا کاهش پیدا کند. پس چاقی و لاغری در طی مدت کوتاه، از اثرات مضر مصرف مواد مخدر می‌باشد.
- ۲) **کثیفی و آشفتگی:** یکی دیگر از تاثیرات مضر که مصرف مواد مخدر روی بدن فرد دارد، اثرات آن روی بهداشت و نظافت شخصی می‌باشد. فرد معتاد، آدمی کثیف و آشفته می‌باشد.
- ۳) **بیماری‌های دهان و دندان:** بیماری‌های لثه به صورت خفیف یا شدید، در معتادان به مواد مخدر وجود دارد. این افراد معمولاً لثه‌هایی قرمز رنگ دارند که با خونریزی همراه است. افرادی که معتاد می‌شوند، مسئولیت پذیری خود را در قبال زندگی از دست می‌دهند و به فردی بی مسئولیت تبدیل می‌شوند. متأسفانه آنها در موارد مسایل مربوط به سلامت شخصی خود هم احساس مسئولیت نمی‌کنند؛ مثلاً به وفور مشاهده شده که این افراد، بیماری لثه خود را درمان نمی‌کنند و در نهایت با بیماری‌های جدی‌تر و از دست دادن دندان‌ها مواجه می‌شوند.
- ۴) **عقوت دستگاه تنفسی فوقانی:** بروز عفونت‌های دستگاه تنفسی فوقانی از بارزترین اثرات مضر مصرف مواد مخدر می‌باشد. معمولاً افراد معتاد سیگار می‌کشند و یا مواد مخدر را با عمل دم وارد ریه‌های خود می‌کنند. این فرد با علائمی مانند خونریزی بینی، سرفه شدید و التهاب قفسه سینه مواجه می‌شود که در صورت ادامه مصرف و یا مصرف طولانی مدت مواد مخدر، علائم مذکور تشدید شده و فرد به نارسایی ریوی مبتلا می‌شود که حتی خطر مرگ را به دنبال خواهد داشت.
- ۵) **اختلالات پوستی:** پوست افراد معتاد به مواد مخدر، به رنگ قرمز متمایل می‌شود. با مصرف مواد مخدر، ضربان قلب و فشار خون افزایش پیدا می‌کند و سرخ‌رنگی‌ها و سیاهرگ‌های بدن را تحت تاثیر قرار می‌دهد و می‌تواند پوست آنها را لکه‌دار کند.

ماری‌جوانا (MARIJUANA)
ماری‌جوانا یکی دیگر از انواع مواد مخدر است که از گل گیاه شاهدانه (ماده) بدست می‌آید.
خطرات مصرف ماری‌جوانا: پارانوئید، سرگیجه، خشکی چشم، افزایش فشار خون.
هروئین (HEROIN)
هروئین از خشخاش بدست می‌آید، شکل تغییر یافته مورفین است.
خطرات مصرف ماده مخدر هروئین: این ماده مخدر بسیار اعتیاد آور است، استعمال بیش از حد، تنفس را متوقف کرده و سبب مرگ می‌شود. چون با موادی همچون گچ، آرد، تالک و غیره ترکیب می‌گردد استعمال تریقی آن سبب ایجاد حساسیت در بدن و خارش شدید می‌شود. صدمه به قلب و عروق خوبی، عفونت، هموروئید و سوء تغذیه، آسیب به کبد و کلیه.
مورفین (MORPHINE)
مورفین ماده مخدری است که از تریاک گرفته می‌شود و به دو صورت مایع و پودر مصرف می‌گردد. مصرف این مواد در بین جوانان زیاد است و ماده‌های خواب آور و اثرات تریاک را دارد.

کوکائین (COCAIN)
یکی دیگر از مواد مخدر که می‌توان نام برد کوکائین است. کوکائین گرد سفید رنگی که از برگ‌های خشک شده گیاه کوکا بدست می‌آید.
خطرات مصرف ماده مخدر کوکائین: استنشاق آن از راه بینی سبب آسیب به پره میانی بینی شده و در آن ایجاد حفره می‌کند. کوکائین آندرد خطرناک است که با اولین مصرف می‌تواند سبب سکت قلبی شود. مشکلات تنفسی، آسیب به ریه، تشنج و مرگ ناگهانی.
در دراز مدت نیز سبب پارانوئید، توهم، خشونت و کاهش وزن می‌گردد. به مغز و قلب نیز آسیب جدی می‌رساند.

اس ال دی (LSD)
مخفف LYSERGIC-ACID-DIETHYLAMIDE است.
خطرات مصرف ماده مخدر (LSD): افسردگی، روان پریشی، جنون، تشنج، مرگ، خودکشی از عواقب مصرف آن بشمار می‌رود.
اکستازی (ECSTASY)
خطرات مصرف ماده مخدر اکستازی: گرم‌زدگی، افزایش شدید گرمای بدن که بسیار خطرناک است، فرد برای رفع تشنگی ممکن است آب فراوان بنوشد که این خود سبب رقیق شدن بیش از حد خون و از میان رفتن تعادل سدیم خون شده و سبب تورم اعضاء بدن همچون مغز و در نهایت مرگ فرد می‌شود، پس از یکسوی دو روز بعد فرد احساس افسردگی و خستگی می‌کند، سبب آسیب به کبد، کلیه و مغز می‌شود، توهم گویی، استفراغ، تشنج.
کتامین (KETAMIN)
کتامین یکی دیگر از مواد مخدر است که در کوتاه مدت سبب مشکلات بینایی، عدم تعادل و هماهنگی، توهمات وحشتناک و در دراز مدت سبب احساس گم‌گشتگی و جدایی از واقعیت می‌گردد.

متادون (METHADONE)
خطرات مصرف متادون: سبب کما و مرگ می‌گردد.
آمفتامین (شیشه) (AMPHETAMINES)
خطرات مصرف آمفتامین: در کوتاه مدت سبب احساس اضطراب، افسردگی و خستگی می‌شود، افزایش ضربان قلب و تنفس، اختلال در دید، خشکی دهان، سرگیجه و خشونت، مرگ ناگهانی و سکت قلبی شده و در دراز مدت سبب توهم، وحشتزدگی، کاهش وزن، آسیب به مغز و حافظه، تشنج و مرگ می‌شود.
قارچ (MAGIC MUSHROOMS)
خطرات: در درد شکم، اسهال، تهوع و مرگ در پی مصرف قارچ‌های سمی.
جی‌جی‌بی (GHB)
مخفف GAMMA HYDROXYBUTYRATE است.
این نوع ماده مخدر، مایعی بی‌رنگ و بی‌بو است که به صورت کیسول مورد استفاده قرار می‌گیرد.
خطرات: تهوع، خواب‌آلودگی، احساس گم‌گشتگی، تشنج و مشکلات تنفسی.
حلال‌ها (INHALANTS)

حلال‌ها و مواد فرار و استنشاقی در اشکال گوناگون و در دسترس افراد قرار دارند و شامل: انواع حلال‌ها، جسیپها، بنزین، تینرهای نقاشی و رنگ، گازونیل، جوهر مرکب، اسپری مو، اسپری رنگ، اسپری شوینده، مایع سوخت «گاز» فندک، فریون، نیترو اکسیدها، اتر، مایع خشک شوئی، استون، شیشه شور، واکس کشش، غلط‌گیرها، مواد پاک‌کننده و... می‌شوند.
خطرات: کوتاه مدت سبب تهوع، سرفه شدید، لکه اطراف دهان، خفگی و در دراز مدت سبب سردرد، خونریزی بینی، کاهش حس بویایی، کاهش اکسیژن به مغز و آسیب به مغز، آسیب به کلیه‌ها، کبد و سیستم عصبی و تش‌ها می‌شود.
استروئیدها (STEROIDS)
استروئیدهای آنابولیک ردهای از داروها هستند مشتمل بر هورمون مردانه تستوسترون و گروهی از تستوسترون‌های صناعی که در مقادیر مختلف برای بدنسازی و افزایش حجم عضلات به کار می‌روند.
خطرات: افزایش فشار خون، کلسترول بالا، بیماری کلیه و کبد، صدمه به قلب، دیابت، برق‌ان، افسردگی، رفتارهای خشونت‌آمیز. در مردان: رشد سینه، تحلیل بیضه، کاهش اسپرم، ناباروری، آکنه، سکت.

پی‌سی‌پی (PCP)
پی‌سی‌پی یا فن‌سیکلیدین نوعی داروی توهم‌زا است که قبلاً به عنوان ماده بی‌هوشی بکار می‌رفت. امروزه عوام نام‌های فراوانی برای آن گذاشته‌اند که در میان آنها می‌توان به گرد فرشته، سوخت راکت، اوزون، ... اشاره کرد.
این داروی مخدر در آمریکا به صورت تفنگی به شکل پودر یا مایع (محلول در اتر) مصرف می‌شود، ولی معمولاً روی مواد برگ مانند همچون برگ‌های ماری‌جوانا، نعنای، اویشن، جعفری یا زنجبیل اسپری می‌شود و مصرف می‌شود.
اثرات: عدم تمرکز، اضطراب، افسردگی.
اکسی‌کنتین (OXYCONTIN)
خطرات: مانند مسکن‌ها.
تریاک (OPIUM)
از انواع دیگر مواد مخدر میتوان به تریاک اشاره کرد. تریاک خصوصیات شبیه

سرعت مسمومیت توسط مواد مخدر به شرح زیر است:

- خوردن: بین ۲۰ تا ۳۰ دقیقه
- تزریق کردن در رگ: بین ۱۵ تا ۳۰ ثانیه
- تزریق کردن در ماهیچه: بین ۳ تا ۵ دقیقه
- استنشاق: بین ۵ تا ۸ ثانیه

انواع مواد مخدر و تاثیر مضر و مهم مواد بر بدن

مرکز مشاوره، بهداشت و درمان دانشگاه یزد

دانشگاه یزد

منبع: مرکز بهداشت، درمان و مشاوره دانشگاه یزد